ל א מיי׳ פ״ג מהלכות תמורה

ד א מייי פ"יג מהככות תמורה הלכה 6: לא ב מייי פ"יד שם הלכה ד: לב ג מייי פ"יד מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יד: לג ד מייי פ"ד מהלכות כלי

דג ד מיי מחכנות כני מתקדש הלי ז: לד ה מיי פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ז: לה ו מיי פ"ד מהלכות ממורה הלכה ד:

:מיי שם וע"ש בכ"מ:

מוסף רש"י

תמורת אשם כו' ירעו. דהלכה

לחשה חסיני הוא כל שבחנואת

מתה באשם רושה ותמורת הטאת מתה באשם רושה, ותמורת הטאת מתה (לעיל יח:). אשם שמתו בעליו ושכיפרו בעליו באחר,

דאילו בחטאת כי האי גוונא מתה.

באשם רועה, דהכי גמרינן בהלכתא

כל שבונותות לתוני בחשם רועה שכן הרועין דמיהן נופלים לנדבה, שכן מדרשו של יהוידע הכהן (שבועות יב.). רבי אליעזר אומר ימותר.

ר"ח אית ליה אשם כחטאת לכל

ר״ח חית ניה חשם כמטחת ככנ דבר אף שאם שחטו שלא לשמו פסול, בפ״ק דובחים (ב.) וכן לענין שאם נכנס דמו להיכל פסול (שש) כל גדדיו של ר״א היה עושה אשם כמטאת לכל דבר שנאמר (ויקרא ממטאת לכל דבר שנאמר (ויקרא

ו) כמטאת כאשם ופחחים ווג).

(שבועות יב.).

שינויי נוסחאות

יאו באה חובה סומך.

יהושע יחן נחס חובה סומן. מיבת עולה נמחק (ש"ח) יבן ועורה של אנשי (ש"ח) יגן מודי צ"ל מודה וכן בכל הסוגיא (הגר"א)

ידן חדשה אימא מודן (שריים) מחדשה אימא מודן (שריים) עון לריכל, ליא ולריכל דלי מון לריכל אלי מול ממורת אשם קמיימא הויאל התם הוא דפליגי משום דאתה לאתל המו אל בכרייתא אימא אימא לאתליפי אבל בתרייתא אימא

לא אהכין תנא בתרייתא, ואי

תנא אשם שמתו בעליו הו"א

ינת מתלפן פינת לה לה הכינ תותות מסורת מחלפן פינת לה לא מחורת שאנו אל לחבר (שיים) עון פנים השאנו אל לחבר (שיים) עון פנים בהלמר (מתק (שיים) יום) פנים לא שאנו אלא קודם ע' מידושים (שיים) יום) קודם ע' מידושים (שיים) יום) קודם ע' הלחברי לחתרי לחתר כי נחמן מתר המדרב היום בריב היום

רבה בר אבוה מחלוחת לפני

כפרה כו' והתני רב חננים כו' אלא אימא יביא בדמי

רעייה (ש"ש) לד] בעולת נקבה ובהא ודאי חמר ר"ם כו"ל מו

לה] אם המיר נקנה באשמר לה] אם המיר נקנה באשמר וילדה הק"ד. ומה"ד ימותו דמשוי ליה שם חטאת

מתר רי הניעזר תשום מחלפן אבל תמורת אשם ון אימא לא אהכי תנא

ר' אליעור משום

ה עולה. נדנה לעות

ט) [נשירית], שי [נירו מפור חוייט וע"ש. עי׳ רש"ק ועי׳ לעיל יג: רש"י ד"ה ר"ל], ג) פסחים עג. [שבועות יב.], ד) [לעיל יח: ושם איתא רבי חייא], ס) [לעיל

יט:ן, ו) [דברים ית.ן, ז) [ע' סוכה

נ"ו ע"ל. (דבנ"ח)],

הגהות הב"ח

(ל) במשנה ועורה של כל"ל

בעליו בהחוא קאמר רבי אליעזר ימות משום דגזר אחר כפרה שנתכפר בראשוו אי אמרת יביא בדמי המותר עולה אתי למימר נמי קודם כפרה לם אם נפל בו מום אחר לגו אתי לאתויי בדמיו עולה וקעביד איסורא דכל זמן שלא נתכפר קיימי דמיה לאשם: אבל תמורת אשם. דליכא למימר הכי דהא קודם כפרה נמי תמורת אשם לאו

ושתיהן עומדות ההקדש והתמורה אתי לטעות ולהחליף הראשון לרעייה והתמורה לאשם הואיל וסוף סוף דמיה קרבי לא איכפת ליה אי מקריב לה וקעבד תרי איסורי חדא דמקריב התמורה ועוד דמייתי בדמי האשם עולה והוא לא נתכפר עדיין דתמורה לא כיפרה לו כדאמרינן לקמן דאין דבר הבא בעבירה מכפר על חטא ותמורה באה בעבירה שעבר על לא יחליפנו [ויקרא מ] אבל אשם שכפרו בעליו דלא אתי לאיחלופי דהא אם נמצא ראשון קודם כפרת שני לא איכפת לן הי קריב והי רועה אימא מודה להו לרבנן כו': הוא עלמו. ולד התמורה יקרב אשם אם אבד הראשון: בעבירה. ותמורה עבר על לא יחליפנו (ויקרא כז) ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קרבה הנהו לאו לכפרה אמיין: (בי להו ורב הנגיא לפיועי לר' יהושע בן לוי. לעיל בהאי פירקא (דף ימ:): [ח] ולד שני אינו קרב. והאי ולד שני הוא דתמורה קרי וולד הואיל ומכח אחר אתי: מחלוקת. דולד תמורה קודם כפרה דהתם אמר ר"א ימות דאי אמרת ירעה כיון דדמיה קרבי אתי לאיחלופי ולאקרוביה לאשם ורבנן אמרי כיון דאיהו גופיה לא אקריב עולה לא אתי לאיחלופי אבל לאחר כפרה דליכא למימר איחלופי הוא לח והולד עצמו יקרב עולה: מדרבי יוסי ברבי הנינא דאמר. לעיל [יט:] מודה ר"א כו' ושן מינה דטעמיה דרבי אליעזר גבי ולד (1) מפריש נקבה לעולה משום דאיכא שם עולה על אמו אבל הכא דליכא שם עולה על אמו לא: משום דחוי להקרבה. הולד: איסיביה. מתניתין ליו היא תמורת אשם כו': יביא בדמיהן עולה. מילתיה דרבי אלעזר נקט: יכול הוא הקריבה והקטירה. דכתיב ובר מבול במשלם ב

דמשוי ליה שם חטאת דלמיתה אזלא משום טעמא דמפרש בגמרא הס"ד. ומה"ד דמפרש בגמרא הס"ר. ותס"ד המוחל ופרושי קא מפרש (ש"ם) לו) לומו שמותר זה שלו שהפרים (ש"ם) לח] נציק) לטן משמר העובד ינים בדמידן עולה (ש"ם) לח] למי מוחל ופרושי קא מפרש (ש"ם) לו) מה מכרר. מינת מסרו ממחק (ש"ם) לבן כפרה. ס"ח דינים דממיו בלותה שנה לכי (ש"ם) לא שנו סומך עליה כליל (הגר"א) לה) מה מכרר. מינת מסרו מחק (ש"ם) לבן כחל ל"ק, לדן עי" נהשמטות נסוף המסכת, לה) רב הנגיא (ש"ם) לו) הוא דולד עלמו (ש"ם) לו) ממחננ" ממור משם. מינת היא נמחק (ש"ם) לחן שפיר ולדה קריב אשם, (מרא"כ) לטן אבל לאחר כפרה ד"ה הוא עצמו קרב עולה שהתמורה במי קאי לעולה ס"ל הס"ר ל"ק, ע" רש"ש שדחה הגרסו, לו) קיימא לעולה, מינות דמיה קרינה ממחק (ש"ם) לח"ן אלא דורון במי קאי לעולה ס"ל הס"ר ל"ק, ע" רש"ש שדחה הגרסו, לו) קיימא לעולה, מינות דמיה קרינה ממחק (ש"ם)

שיבוד תמורה אשם וכו'. עי בהשמטות בסוף המסכת. לדיב"ל האמר ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב. וולד תמורה נמי כולד שני שאף התמורה עצמה אינה תחלת הקדש. וא״ת ומאי פריך הא הך דריב״ל הוא לפרושי מילתא דריש דמתניתין אבל רבנן פליני עליה וסברי דולד ולד קרב [לרבנן דר״א]. ואומר הר״מ דמדריש נשמע לרבנן [דייה] דמדקאמר [ר״ש] דלרבנן דר״א ולד קרב אבל ולד ולד אינו קרב אלמא אין ולד ולד קרב כולי האי כמו ולד גופיה א״כ אף לת״ק דר״ש כיון דסבר ר״א דולד שלמים ימות מביש ולד תמורה וקשה לדב נחמן דאמר ולד תמורה ד״ה יקרב אשם ולת״ק אליבא דר״א לא יקרב אשם. חוסי אחרות: אמר רבה בר אחד לא שאנו אלא קדדם וכ"ל למני כפרה (אא״ה כך דהיה נידמתם). משום גוירה דילמא אתא לאחלופי ולהקריב התמורה לאשם דאין אדם מתפםר בעבירה ודילמא ומי אתא לאקרובי האשם עולה דכיון דשניהם לפנינו, אבל לאחר כפרה לא גורנן אטו לפני כפרה ולאחלופי דרולי האי לא גורנן קריבה עולה, וגוירה דרעייה ס״ל דלא נגור בתמורת אשם אלא לפני כפרה אבל לאשם ודאי אינה קריבה דאין אדם מתכפר בעבירה, ופרין והא תני כר וה״כ לר״א איך יקרב ולד תמורה כלל לא לעולה ולא לאשם קשיא. תוס׳ אחרות: ותפשום כר׳ דאמר אן בעבירה, ופרין והא תני כר וה״כ לר״א איך יקרב ולד תמורה כלל לא לעולה ולא לאשם קשיא. תוס׳ אחרות: ותפשום בר׳ דאמר אין בעבירה, ופרין והא תני כר וה״כ לר״א איך יקרב ולד תמורה כלל לא לעולה ולא לאשם קשיא. תוס׳ אחרות: ותפשום בר׳ דאמר אין

דליכה שם השם על המו. כם דלה השכחן נקבה: עושה המורה. הלמה נחתא לה קדושת הגוף לרעות. לשון ירושלתי נקבות היכי קרבי שלתים ים הא קדוש גופייהו לעולה כלומר (a) ובעו רעייה דהא אמרינן (ב"ק דף

להקרבה קיימא דהכי הוא דגמירי לה: אימא מודה. רבי אליעזר דרועה. לה

ע"א ירושלמי דאי אשמעינן גבי תמורה

בההיא קאמר ר' אליעזר תמות היא וולדותיה משום דאתי לאיחלופי הואיל

שיתכפר באחר וזה אינו דיז שכיוז שהוא מחויב להביא אשמו ושניהם ראויים לאשם לא ירעה האחד עד שיתכפר בחברו משום הכי קאמר

ושמעינן כו':

הא אף ולד עלמו לא הרב.

רבינו גרשום אימור ראמר רבי שמעון. לא נחתא ליה קדושת הגוף גבי נקבה לאשם: דליכא שם אשם. עליה לאשם: דרכ**ה שם השם.** עליה בנקבה אבל גבי נקבה לעולה דאיכא שם עולה בנקבה אפילו ר׳ שמעון מודי דקדשה קדושת הגוף: ועוד הא שמעינן. דאמר אף לעולתו עושה תמורה אלמא יקדש קדושת הגוף והיכי מצי יקוש קוושון ווווף ווויכי מבר קרבי שלמים. ד' יהושע סבר לה כאידך תגא אליבא דר' שמעון כו'. דאמר אף לעולתו אין עושה תמורה: תמורת אשם. אפילו זכר (ולדז כשהתמורה נקבה): או ולד אליעזר אומר ימותו. כדמפרש רנמי דנזר לאחר כפרה אמו לפוי באשם אחר ונשתייר ראשון ירעה כיניהם דכזמן שהיא כאה חוכה לנדבת יחיד כדברי ר' אלעזר

עח:) אי בעי פטר נפשיה בעולת העוף כלומר יח בעולת נקבה: ועוד הא

אמר ר' שמעון. דקדשה לגופה דהא אוקימנא לר"ש לעיל דסבירא ליה כר׳ אלעור בן עוריה: בותנר' סמורם אשם. בין זכר בין נקבה תרעה דהילכתא גמירי לה (לעיל דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם תרעה: ולד תמורה. כגון אם המיר יהן (הפריש) נקבה לאשמו וילדה: יביא עולה. דמותרות לנדבת יחיד אולי: והלא אף הנדבה עולה היא. בניחותא יוו אלא פרושי מפרש ואזיל מאי בינייהו: בומן שהיה בחה חובה. שהיה מוטלת על היחיד להקריבה סומך עליה כו': ואם היה כהן. אותו יו שהפריש האשם וכפר באחר וניתק הראשון לרעייה: עבודתה ועורה. של עולה הבאה מן המותר: שלו היא. שהוא יחונעלמון מהריבה ונוטל את העור ואפי׳ אינו מאותו יש משמר המשמרת באותה שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרתי בב"ק בשילהי הגוזל קמא (דף קט:): שולא סומך עליה. דקרבן לבור אין בו סמיכה חוץ מפר העלם דבר של לבור ושעיר המשתלח (6) [ה] משל אנשי משמר: גבו' וצריכא דאי דגמירי שתי סמיכות בלבור במנחות בפרק שתי מדות (דף נב.): ואע"פ אשמעינן אשם בהא קאמר רבי אליעזר ימותו שכהן. כלומר ואפילו הוא כהן עבודתה משום דגזר לאחר כפרה אטו לפני כפרה אבל ועורה של אנשי משמר שהרי של לבור גבי תמורת אשם ולד תמורתה אימא ים מודי היא ואין כהן של משמר אחר רשאי להו לרבנן ואי אשמעינן התם בהא קאמרי להקריב י דכתיב [דברים יח] לבד ממכריו רבנן אבל גבי אשם יחמודו ליה לר' אליעזר על האבות מה לאונין מסרו אבות זה לוה צריכא יח[ו] אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אני בשבתי ואתם בשבתכם [סוכה נו.]: גבו׳ מו מחלוקת לאחר כפרה אבל לפני כפרה ולריכא. לאיפלוגי בתרתי ר' אליעזר ורבנן: דחי חשמעינן חשם. שכיפרו דברי הכל הוא עצמו יקרב אשם אמר רבא

כר' הם חף ונד ענמו נח קרב. אלח נ"ל דפריך על ולד ולד: [2] ד"ה מדרי. ושמעיק כו'. דלכאורה לא מוכח דריב"ח לא קאמר רק דאין קרב אשם כמב

ולד מאימיה דאילו אימיה אינה קריבה אשם דהלכה למשה מסיני דממורת אשם דליכא שם אשם על אמו אבל גבי נקבה אינה קריבה אשם וי"ל דשמא סבירא ליה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אפילו רבי דתמורת אשם כיון דנקבה היא שפיר לח קריבה אשם לפני כפרה דלא איגמר הילכתא שמעון מורה ועור הא שמעינן ליה לר' שמעון ים לעולתו עושה תמורה יו אמר ליה ר' יהושע בתמורה דהיא עלמה חזיא לאשם כגון זכר אבל לאחר כפרה כל מותרות סבר ליה כאידך תנא מאליבא דרבי שמעון לנדבה אזלי ובתר הכי קאמר מחלוקת יא דתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר^י כפרה לט] שהתמורה נמי שמעון אף לעולתו אין עושה יו תמורה: קריצה לעולה ס"ל: **אין א**דם מתכפר וממוכה באה ברבר הבא בעבירה. מתני' 6אתמורת אשם יולד תמורה [כ] ולדן בעבירה היא שעבר על לא יחליפנו ואע"ג דתמורת עולה ושלמים קריבה הנהו לאו לכפרה אתיין מאזלשון רש"י: ולד שני ולד ולדן עד סוף כל העולם סירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו חנו דמיו לנדבה רבי אליעזר אינו קרב. ולד תמורה כולד שני דמי אומר ימותו ורבי זור י אליעזר אומר יביא והקשה מורי הרמ"ר מאי קפריך והא רבי בדמיה עולות ביאשם שמתו בעליו ושכיפרו יהושע ב"ל אליבא דרבי שמעון קאמר ופליגי רבנן עליה דכל ולדות קרבי עד סוף העולם ותירץ דפריך אהא דקאמר ד"ה ואפילו מכוכר" אליעור ואיהו דקאמר בעליו יירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר ימותו שר' יואלעזר אומר יביא בדמיה עולה והלא אף נדבה עולה אפילו לרבנן ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב אלמא גרע שני מראשון וא"כ היא ומה בין דברי ר"א לדברי חכמים אלא לר׳ אליעזר דאמר במתני׳ ולד ראשון אינו קרב כ״ש שני: אבל גבי אשם דדיבא בזמן שהיא באה ישעולה סומך עליה ומביא נסכים ונסכיה משלו יאם היה כהן עבודתה שם עולה על אמו. הכל לל מני לפרושי דליכא שם עולה על אמו בעולת העוף דהא ועורה שלו יובזמן שהיא נדבה אינו סומך הוי שם עולה על אמו בעולת העוף אלא עליה ואינו מביא עליה נסכים ונסכיה משל ה"פ תחילת הקדש דאימיה לאו לשם עולה איקדיש דהא לשם אשם הוקדש: ציבור אע"פ שהוא כהן עבורתה ים ועורה

אם היה כהן עבודתה ועורה שלו. פירוש אם היה כהן זה שהמותר שלו הוא

שבת דהכי תניא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה

שפת יש לכל אות ופטו ושרת בנ"ק בשילהי הגחל קמא (דף קט:) לשון ת"ל ובא בקל אות נפטו ושרת בנ"ק בשילהי הגחל קמא (דף קט:) לשון רש"י: אבר לפני כפרה ד"ה הוא עצמו יקרב אשב. וא"מ וכי עדיף האי

עצמו מקריבה והעור שלו ואפילו אינו מאותו משמר המשמרת באותה

ברמיהן אין בעצמן לא. ותימה למורי הרמ"ר מאי קפריך היינו טעמא דהכא הוא עלמו לא משום דאמי לאיחלופי כדאימא לעיל והאי טעמא לא שייך במפריש נקבה לאשם מגו ותי׳ דנ״ל דלא אמר הני טעמי דלעיל אלא לגבי החמורה עלמו אבל הולד יש לו דחיית אמו והיכי קאמרת במפריש נקבה לאשם דבנה עלמה יקרב עולה וה"ג אנו ג"ל לעיל בפירקין מד] (דנ"ל) דפריך מהאי משנה דהכא לר"א דאמר המפריש נקבה לעולה וילדה הוא

עלמו יקרב עולה: שתי תשובות בדבר חדא דאין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה ועוד התניסי רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי יי דאמר ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יש מחלוקת קודם כפרה יאבל לאחר כפרה הוא עצמו קרב עולה והתני רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי קשיא יש בעא מיניה רבי אבין בר חייא מר' אבין בר כהנא הפריש נקבה לאשם בנה מהו שיקרב לעולה ותיפשום ליה מדר' יוםי ברבי חנינא דאמר סמודה רבי סאליעזר לא שמיע

ליה מאי א"ל בנה קרב עולה האי מאי עד כאן לא קאמר רבי יש אליעזר אלא מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל גבי אשם דליכא שם עולה על אמו אפילו רבי אליעזר מודה א"ל מעמא דרבי אליעזר לאו משום דשם עולה על אמו אלא משום דחזי להקרבה והא גמי חזי להקרבה איתיביה ולדן ולד ולדן עד סוף כל העולם יביא בדמיהן אין טצכור

 (a) במשגח ועורה של וכויל
ואות מ' נמחק: (ג') גמ' ועוד
התני ר' חייא לסיועי לר'
יהושע: (ג) רש"י ד"ה עושה
תמורה וכו' כלומר גבעו וכו' בעולת נקבה ובהא ודאי מתר בעולת נקבה: (ד) ד"ה אימל מידה וכוי לא איכפת ליה אי לא מקריב: (ה) ד"ה ר' חייא לסיועי לריב"ל: (ו) ד"ה מדר' יוסי וכו' גבי ולד של מפריש:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דתניא רשב"י כו'. גירש"י תמורה ל"א א"ל רחב"א גירש"י תמודה כ"ח ח"ל רחפ"ח לר"י נקבות היכי קרבי שלמים הא קדיש גופייהו לעולה דהא אמריינן אי בעי פטר נפשיה בעולת העוף א"ל ר"י ס"ל כו' עד ועוד ואמ"כ הא אמר ר"ש דקדשא לגופא הם ממר ר"ש דקדמה נגופם דהם אוקימנה לר"ש בראב"ע א"ע ר"י מ"ל מ": [ב] מתנ" ולדן ולדן. ז"ל ולדה ולדה: [ג] דבויו. ז"ל דמיהן: [ד] ורא"א יבים בדמיה. ז"ל ר" אלעור אומר יבים בדמיה. ז"ל ר" אלעור אומר יבים בדמיהו: [ה] שם משל אנשי. 5"ל בדמיהן: [יז] שם תשל חנשי. נייל של: [י] שם לריכא. גירש"י ע"א דאי אשמעינן גבי תמורה בההיא קאמר ר"א ימוחו משום דאתי לאחלופי אבל גבי אשם דלא אחי לאחלופי אימא מודה להו כו' עד לריכא: [ז] רש"י ד"ה ואע"פ.

(תרן כשהתמודה נקבה): או הדר הדרן ידעו. דקי״ל כל שבחטאת מתה באשם רועה ותמודת חטאת מתה: ויפלו דמיהן לנדבת צבור. דמותר אשם דמיו קרב עולה: ד׳ בגמ־דגור לאחר כפרה אטו לפני כפרה: ר' אלעזר אומר יביא בדמיהן עולה. לנדבת יחיד: אשם שמתו בעליו. או שנתכפרו בעליו. באשה אחו ונשורי דאשון יו עה כו': והלא אף בנדבה עולה. מה שאמרו חכמים ויפלו דמיהן לנדבה היינו ר' אלעזר ומה בין חכמים לר' אלעזר אלא זה יש שאף על פי שאין משמר שלו עובד

איא משום דווזי עלוד דוכר הוא הואי נסי בנה שי אשם וכד הוא דורי עלהר. הדגמייה דייני איא משום דווי להקדם, ביר יסבר דאין דיחוי האם חל כלל על הולד. תוסי אחרות: ולדן ולד ולדן עד מוף כל העולם. עי בהשמטות מסוף המסי: תום' ד"א ולד שני זבר' **ואדהו רקאמר ואפילו לדבנן.** וכן תרין הריי ד"ל בגליון ויי"ל דפריך אהא דאמר ד"ה אפיי לר" אליעור אלעור אפילו לרבנן דר"ש ולד ראשון גמי אינו קרב וכ"ש שני ומותיב מדריב"ל דאמר אפילו לרבנן דאמרי ראשון קרב בשני מודו אלמא שני גרע מראשון אבל לרבא א)לכ"ע ולד קרב: